

Tema 2 børn og unge i/med vanskeligheder

I dette dokument, vil **ALLE** vigtige begreber, som jeg forventer, at du kan bruge aktivt til eksamen være markeret med **GULT**.

Husk at du selv er medskaber af disse noter! Du bliver derfor nødt til at være aktiv i din tilegnelse af den viden der viser sig her. Husk at al læring kræver aktivitet!!

I det følgende arbejder vi med **tekst 1** fra kompendiet: Alle noterne knytter sig til det læste. Du skal kunne bruge denne viden i en analyse af tekstmateriale, dokumentarprogrammer med mere:

Dagens program

Tema 2: Børn og unge i/med vanskeligheder

Onsdag, den 24. februar

Fokus: Artikel af Arne Poulsen, Social arv, mønsterbrydere og fejltilpasning

Fra Morten Ejrnæs: Se statistikken - hvor mange der vokser op med psykosociale problemer, bryder den sociale arv?

Unge sandsynlighed for at få alvorlige sociale problemer i perioden 1979-1993 (vandret procentberegning) og andel unge, der har problemramte forældre i samme periode (lodret procentberegning)

Sammenhæng mellem far eller mor ramt af min. ét 'egentligt' problem og den unges problemer (Unge i 1966-årgangen)			
	Ung ramt af min. ét problem	Ung ikke ramt af problemer	Unge i alt
Enten far el. mor ramt af problemer	1203 (30 %) 8 %	14651 (18 %) 92 %	15854 (19 %) 100 %
Hverken far el. mor ramt af problemer	2851 (70 %) 4 %	66060 (82 %) 96 %	68911 (81 %) 100 %
Unge i alt	4054 (100 %) 5 %	80711 (100 %) 95 %	84765 (100 %) 100 %

$p < 0,0001$. RR = 1,83. OR = 1,90.
 Kilde: 'Social opdrift - social arv 2. udgave 2005 s. tabel 2.3 og 2.3a

Tabellen viser, at 70 procent af de unge, som får alvorlige sociale problemer, har forældre, som ikke selv har haft tilsvarende problemer. Blandt unge, hvor enten mor eller far har haft et problem, vokser 92 procent op uden selv at få problemer.

Problemformulering:

Hvad betyder det at vokse op i et risikofyldt miljø?

Gennemgang af tekst 1, fra Tekstsamlingen, Arne Poulsens artikel, "Social arv, mønsterbrydere, fejltilpasning: Et spørgsmål om risikofaktorer og beskyttelsesfaktor

Social arv kan betyde tre ting (side 20-21):

1. Overførsel af værdier og livsværdier fra forældre

2. samfundsmæssige > Uddannelsesniveau, flytter sig i forhold til sine forældres niveau(uddannelse) #mønsterbryder
3. Psykosociale problemer (vold, misbrug, fattigdom)

Artiklen handler om punkt 3!!

Fejltilpasning: Udviklingsopgaver der mislykkes(side 21)

Udviklingsopgaver er til en vis grad kulturelt relative, men indenfor den vestlige industrialiserede verden er disse udviklingsopgaver tilstrækkeligt almene:

Barndom: Tryk tilknytning til omsorgspersoner. Undgå psykisk sygdom. tilpasning til skolens adfærdskrav. Basale skolefærdigheder. initiativ. selvmotivering. At komme godt ud af det med jævnaldrende. Moralsk og prosocial adfærd. Dvs. det modsatte af asocial adfærd.

Ungdom: involvering i ungdomsaktiviteter for skole og familie. Tætte og intime forbindelser til venner. Identitet. Undgå misbrugsproblemer. Undgå kriminalitet.

Voksenliv: Det meste af det foregående fortsat samt: involvering i arbejde og samfundsmæssigt liv. Seksuelle relationer af intim karakter til en eller flere. Forældreevne.

_ Hvordan skal vi ifølge Arne Poulsen forstå disse udviklingsopgaver?(side 22):

Risikofaktorer(side 22)

Redegør kort for de fem nævnte risikofaktorer, der har vist sig at forøge den statistiske sandsynlighed for fejltilpasning:

1. Helbredshistorie
2. Egenskaber hos barnet selv
3. Demografiske faktorer
4. Belastende hændelsesforløb
5. Mangler i det sociale netværk

Eksempler på sammenhæng mellem risikofaktor og fejltilpasning(side 23)

Kriminalitet: Barnet: lav intelligens, aggressivitet

Forældrene: Overdreven hårdhed i behandlingen af barnet; lav uddannelse, kriminel adfærd og indlagt for psykisk sygdom. Det er ikke de enkelte risikofaktorerne der er hovedsageligt, men antallet, der spiller den primære rolle. "hvis der optræder mere end tre af disse risikofaktorer, når barnet er 8 år, forøges sandsynligheden voldsomt for, at barnet senere som 32-årig er blevet dømt for en kriminel handling, der ikke blot er en trafikforseelse"

Teenage-mødre: Børn, som er født af en moder under 20 år har større risiko for omsorgssvigt. Når børnene vokser op er der større sandsynlighed for at barnet yder dårlige skolepræstationer og begår kriminalitet. 30% af pigerne, bliver selv teenage-mødre.

Skilsmisse og sammenbragte familier: Enlige mødre el. mødre med skiftene partner øger barnets leve risiko. " for at forstå dette fænomen rigtigt må man huske, at spædbørnsdødeligheden, udgør en meget lille andel. En seksdobling af en meget lille andel er stadig en lille andel. Tallene efterlader plads til, at der kan være mange af de mænd, der flytter sammen med en kvinde, der har et barn under et år. som er en støtte for barnet, i stedet for at være en livstruende belastning."

Postnatal (efterfødsels)depression og fødselskomplikationer og fattigdom: Moderens depression smitter ikke af på det nyfødte barns intelligens, men når disse 3 (ovenstående) risikofaktorer bliver kombineret, får den en negativ indflydelse på intelligensudvikling

Hovedregler om sammenhængen mellem risikofaktorer og fejltilpasning(side 23-25)

Forskellen på sandsynlighed og årsag! – vigtig pointe

De fleste bliver ikke fejltilpasset – et opgør med mønsterbrydertænkningen(side 24)

Som regel er der først en væsentlig forøgelse af risiko for fejltilpasning, når der er mindst to risikofaktorer(side 25)

At én risikofaktor optræder i opvæksten, forøger chancen for fejltilpasning, betyder ikke automatisk at det er årsagen.

Hvad mener Arne Poulsen med at risikofaktorer optræder ofte i **klynger**?(se spalte 1, side 25)

2 eksempler på klynger:

F.eks at hvis ens forældre er alkoholikere er chancen for, at blive alkoholiker fra 4-17%. Selvom man ikke bliver alkoholiker, forøger det risikoen for andre tilpasningsproblemer. Lidt de samme som i næste eksempel.

Fattigdom kan f.eks medføre dårlig ernæring, lav uddannelse og/eller omsorgssvigt. Dette kaldes fattigdoms syndrom.

Hvordan forklarer Arne Poulsen resiliens?(spalte 2, side 25)

Robustheden der bestemmer hvordan børnene klarer risikofaktorer kaldes resiliens, de fleste børn og unge er resiliente/modstandsdygtige over for risikofaktorer op til en hvis grænse, der er baseret på tilstedeværelsen af beskyttelsesfaktorer, hvoraf de fleste beskyttelsesfaktorer ligger uden for personen.

Beskyttelsesfaktorer(side 25)

Redegør for de forskellige typer af beskyttelsesfaktorer:

1. Individuelle beskyttelsesfaktorer:
Intelligens, omgængelighed, selvtillid, selvværd, særlige talenter, og humor.
2. Beskyttelsesfaktorer i familien:
Nært forhold til omsorgsperson, autoritativt/demokratisk forældreskab, socioøkonomiske ressourcer(økonomiske ressourcer).

3. Beskyttelsesfaktorer uden for familien:

Adgang til hjælpsomme voksne, fx. lærer. daginstitution.

Hvad betyder transaktion?(spalte 3, side 25)

Samspil mellem individ og miljø. Det er et vist overlap mellem beskyttelses faktorerne og udviklingsopgaverne. "Et charmerende barn får lettere adgang til hjælpsomme voksne, og så er det lettere at blive ved med at være charmerende."

Årsag eller virkning(side 25-26)

Hvad er problemet i dette afsnit?

Det er ikke lige til at bevise at de indre beskyttelsesfaktorer(indre resiliens) der er med til at bukke under, det er nemmere at bevise de ydre.

Kausale og probabilistiske beskrivelser(side 26, spalte 1-2)

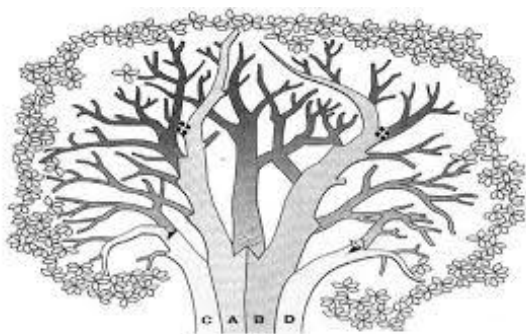
Hvad er dette og kan I give eksempler?

A er ikke årsagen til B. Men at A forøger sandsynligheden for B. Det vil sige at påvirkninger fra livets uvisheder skal tages i betragtning.

Udviklingsstier(side 26, spalte 2-3)

Hvad vil det sige at tænke i udviklingsstier, fremfor kun at tage udgangspunkt i en kausal(individualistisk) forklaring?

Barn A, B, C & D, i træet nedenfor starter med samme udgangspunkt. Men pga miljøet påvirker dem forskelligt tager de forskellige retninger i livet.

Findes social arv?(side 26, spalte 3-27)

Hvad mener Arne Poulsen om dette?

Ja, uddannelsesmæssig social arv findes. Når man taler om risikofaktorer og den psykosociale sociale arv, kan man ikke sætte en direkte forbindelse mellem risikofaktorer og udviklingsresultat.

Opsamling på de vigtigste af dagens begreber og hvordan kan vi bruge Arne Poulsen?

Risikofaktorer, Beskyttelsesfaktorer, Udviklingsstier, fejltilpasning er det ydre faktorer og fejludvikling peger på det indre

Svar på problemformulering:

Det hænger sammen med om risikofaktorerne og om disse optræder i klynger af tre eller mere. det handler om beskyttelsesfaktorerne formår at bestytte dig mod fejltilpasning.

Fredag, den 26. februar

Tema 2: Børn og unge i/med vanskeligheder

Fokus: køn

Materiale i dag:

Psykologiens veje, kapitel 2, Køn og kønsforskelle, side 25-36

Barbie: <http://www.youtube.com/watch?v=NO0cvqT1tAE>

Always Ultra Reklame : <https://www.youtube.com/watch?v=XjJQBjWYDTs>

DR2 Dokumentar, 2015 : Uden køn

Problemformulering:

Hvad betyder køn for udviklingen?

Hvad ser I på billedet?

En dominerende hanløve med sit harem? Eller et lesbisk kollektiv med en sæddonor?

Gennemgang af køn fra teksten **Psykologiens Veje**:

Kønssforskelle i barndommen(side 30):

Drenge:

Efter 13 måneder er drenge voldsommere med legetøjet. Dog ikke forskel på valg af legetøj.

Drenge leder efter muligheder og udforsker, da barrieren kommer op mellem legetøj og moderen.

Piger:

Fødes mere fysiologisk modnede end drenge. mere opmærksomme i vågen tilstand, mere smidige og deres motoriske udvikling er hurtigere.

Eksperiment: Hvor lang tid så nyfødte på ansigter. Kort efter fødslen: ingen forskel, men fra tre/fire måneders alderen, ser piger længere tid på

	ansigter end drengene. legetøjseksperiment fra 13. mdr: Pigerne samlede det gode legetøj og refererede hele tiden til mor med berøring Pigerne blev hos mor da barrieren kom op.
--	---

Kønnet som biologi(side 33):

Evolutionpsykologi:

Pga. kvinder og mænd har stået overfor forskellige tilpasningsproblemer har de udviklet sig forskelligt.

Kvinder:

Har udviklet evner til at være opmærksom på følelser og være opmærksom på andres behov, pga lang tids graviditet og meget tid brugt med deres afkom, blandt andet fordi de skulle amme.

Mænd:

De har udviklet stor fysisk styrke. Særlig gode visuel-rummelige(at overskue landskabet) færdigheder. Evne til at rette aggression mod andre i kampsituationer. Fordi de stod for jagt, forsvar af territorium og erobring af nye områder.

Valg af partner:

Charles Darwin. Hunnen vælger partner, hun vælger den (bedste) han, for at sikre godt og beskyttet afkom. De vælger den stærkeste partner. Hannerne med egenskaberne aggression, styrke og evne til at dominere andre, er dem der bliver valgt. Det er vigtigt for dem at blive valgt, for at føre deres gener videre.

Neuropsychologi:

I neuropsychologien fokuserer man på kønshormonernes indflydelse på hjernerne. For eksempel er det bevist at der er sammenhæng mellem kønshormoner og fysiologiske træk. **Simon Baron-Cohen** interesserer

sig for kønshormonet testosterons påvirkning på kønsrollernes egenskaber. ifølge ham er mængden af testosteron tidligt i udviklingen afgørende for kønnets adfærd, i forhold til den feminine og maskuline egenskaber. igennem naturens egne eksperimenter har han undersøgt 3-8 årige piger der lider af sygdommen CAH som står for congenital adrenal hyperplasi som forårsager overproducing af testosteron. Det medfører en øget maskulin adfærd såsom klatring i træer, deltagelse i slagsmål, foretrækker drengekammerater og har en bedre rumlig visuel kapacitet. Derudover undersøgte de drenge der led af sygdommen IHH som medfører mindre testikler, dermed også mindre produktion af testosteron og færre visuelle rumlige færdigheder, derved understøtter forskningen tesen om **kønshormonernes påvirkning** af adfærd og egenskaber.

Kritikken af denne hypotese er at det kan være forældrenes opdragelse af barnet der hæmmer eller fremmer en bestemt adfærd, medicinske præparater kan også påvirke kønshormonernes virkning.

Kønnet som kultur(side 34):

Behaviorisme & social indlæringsteori:

Forældre former ikke-bevidst børns kønsidentitet ved at rose eller reagere positivt (smil eller direkte ros), hvis barnet agerer efter samfundets kønsrolleforventninger. Modsat kan børn bliver straffet (drilleri eller misbilligelse), hvis børnene ikke indordner sig.

Samtidig lærer børnene kønsrolleforventninger ved at imitere og observere samme køn. Dette sker først efter barnet, er blevet bevidst om egen kønsidentitet (2 års alderen)

Kognitiv:

barnet er selv aktivt med til at konstruere de kønsskemaer der indeholder al den viden, barnet opsnapper om hvad der er typisk for de to køn. Barnet vil med tiden begynde at handle i overensstemmelse med sit kønsskema. det vil påvirke dets valg af aktiviteter og legekammerater, og det vil formodentlig samtidig betyde at det har

tendens til at lægge afstand til aktiviteter og adfærdsformer, der definerer det modsatte køn.

Postmoderne psykologi:

- Inden for den postmoderne kønsforskning opfattes kønsforskellen som socialt konstrueret.
- Det er en kulturel forestilling eller idé.
- den har sit grundlag i arbejdsdelingen og magt forskellene mellem mænd og kvinder, og børn præges af den fra livets start.(drengene er "sådan" og piger er "sådan".)
- I Indien benytter man sig af en tredje kønskategori, "hija" hvilket står for transkønnet eunukker, og interkønnet. (som opfattes, som to mellemformer, altså man er imellem begge køn)

Socialpsykologi:

- Det er velkendt at det er en iagttagelse, at mennesker påvirkes af de grupper, de indgår i og identificere sig med.
- Det er velkendt at med identifikation typisk følger en afgrænsning, og en markering af forskelle, i forhold til de "udgrupper" man opfatter som forskellige fra "indgruppen"
- der opstår en form for os/dem-tænkning, hvor en del af en selvopfattelse eller identitet handler om at være lig med sine egne og forskellige fra andre.
- Piger bliver tiltrukket af den mest feminine i gruppen og drengene af den mest maskuline, som kommer til at fremstille det mest stereotype billede på køn og dermed skabe stereotype **kønsroller**.

Vi ser dokumentaren, "Uden køn". Her skal en børnehave prøve at nulstille deres kønnede tilgang til børnene:

Konklusion:

Hvis vi kigger på det i forbindelse med den kulturelle psykologi, så har det stor betydning for hvad vi kommer til at lave. Det er svært at stikke ud fra gruppen.

Dagens program

Mandag, den 29. februar

Fokus: opdragelse og dobbeltsocialisation

Materiale: Kap. 10 fra Psykologiens veje

Dokumentar: "Pas på nerverne" og "Kæft, trit og knus", begge fra DR

*I dag skal vi se på opdragelsens betydning. Vi skal se på hvad der i dag er konsensus/enighed om opdragelsesområdet og vi skal arbejde med **Diane Baumrinds fire opdragelsesstile**. Ligeledes skal vi se på betydningen af **dobbeltsocialisation**.*

Problemformulering:

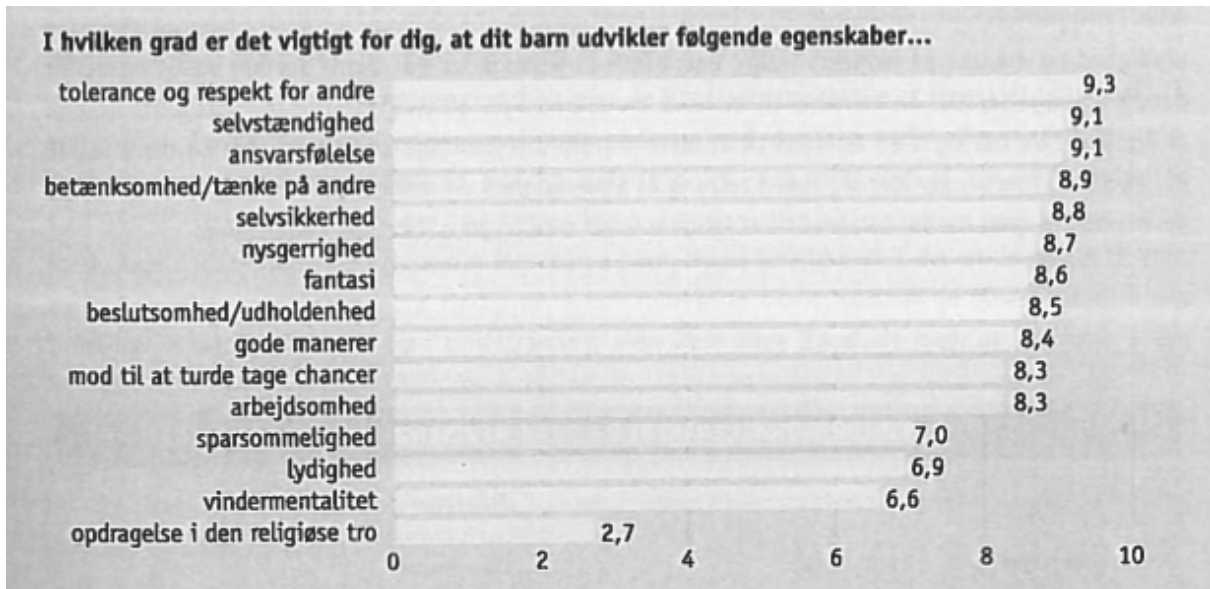
Opdragelsesidealer(side 158-159):

Forklar undersøgelsen om børneliv, foretaget af Trygfonden og

Mandag Morgen:

Undersøgelsen består af en elektronisk spørgeskema undersøgelse blandt et repræsentativt udsnit af forældre til børn i alderen 2-15 år og et repræsentativt udsnit af danskere i alderen 18-65 år. Der er indsamlet 3.120 besvarelser personer mellem 18 og 65 år. 2.175 af besvarelserne er fra forældre til børn på mellem 2 og 15 år, de resterende 945 besvarelser er fra danskere i alderen 18-65 år uden børn i alderen 2-15 år. I 2011 blev foretaget i alt 35 kvalitative interview med både børn, forældre og bedsteforældre rundt omkring i landet.

De børn, der har det skidt, oplever ofte en livssituation, der på flere måder er sværere end andre børns. De vokser oftere op hos en enlig forsørger, og flere af dem vokser op i familier med en presset økonomi.

Fire opdragelses-stile(Baumrind)(side 160-162 øverst)

Opdragelsesstil:	Betydning for barnet:
------------------	-----------------------

Autoritære opdragelsesstil Forældrene stiller mange krav til barnet og ingen dialog. Forældrene går op i lydighed og respekt for autoritet, tradition og komformitet. Selvstændighed opfattes som ulydighed.	Tendens til at blive mere trodsige, afhængige, socialt tilbagetrukne end andre børn. Samtidig bliver de mindre selvstændige, initiativrige og mere usikre på sig selv. Pigerne udvikler mangel på motivation og bliver mere afhængige, mens drengene har større tendens til at reagere aggressivt og fjendtligt.
Uinvolverede opdragelsesstil ofte i stærkt belastede familier. uinteresset i barnet, ingen krav. omsorgssvigt, vanrøgt i alvorlige tilfælde. forældrene er koncentreret om deres egne behov.	Udviser antisocial adfærd i ungdommen. lav præstationsorientering i skolen. Påvirkes negativt på alle udviklingsområder
Eftergivende opdragelsesstil Forældre stiller få krav. Forældre er lydhør og støttende. (Den negative side af det senmoderne)	Dette kan føre til: Lavt selvværd. Tendens til mangel på impuls kontrol og social ansvarlighed. De er mere krævende og afhængige af voksne. De har koncentrationsproblemer. Tendens til at give op på svære opgaver og høje krav.
Autoritative/demokratiske	Mere samarbejdsvillige,

opdragelsesstil: Forældre er lydhøre + sætter krav. gensidig respekt. Forældre viser kærlighed og interesse for barnet.	Selvstændige, socialt velfungerende børn, mere initiativrige og går med selvtillid i gang med nye opgaver.. Mindre fokus på kønsroller, piger er mere selvstændige, drenge er mere samarbejdsvillige.
--	---

Hvordan kom Baumrind frem til ovenstående kategorier?: Gennem omfattende interviews og spørgeskemaer med familier i USA.

Barnet i den senmoderne familie(side 162-164):

Redegør kort for træk, der kendetegner barnet i den senmoderne familie:

- børnene mindre bange for autoriteter
- Barnet er i centrum
- Kompromisser
- Barnets retfærdigheder (1997 af skaffes revselsesretten)
- Selvstændighed
- Ustabilitet (46% af gifte, bliver i dag skilt)
- Stærke følelsesmæssige bånd til forældre
- Barnets behov kommer i første række

Daginstitution(side 164-166):

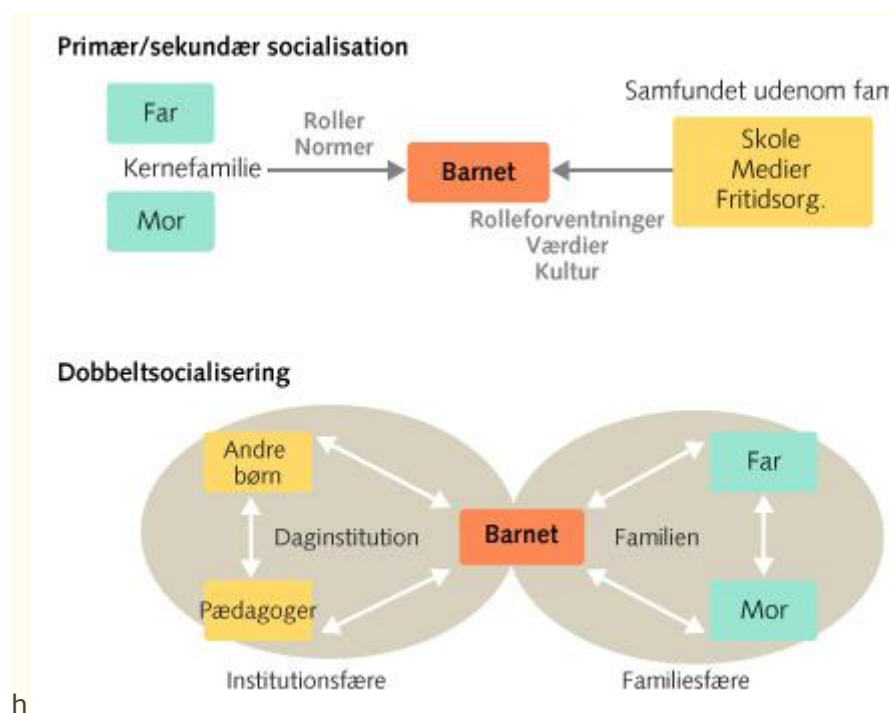
“En svensk undersøgelse(Sommer)af børn i 8 og 13 års alderen, der har set på de langsigtede konsekvenser af daginstitutionserfaring, viser, at de 8 til 13 årige, der tidligst var startet i institution, klarede sig bedst i skolen, og blev vurderet som de mest socialt kompetente,

mens de børn, der startede senere eller blev passet hjemme, i gennemsnit klarede sig dårligst.”

Undersøgelsen bygger på 128 svenske familier fra 8 boligkvarterer (lejligheder) i henholdsvis Stockholm og Göteborg. (side 165)

Dobbeltsozialisation:

Figur 18.3 Primær-/sekundærsozialisation og dobbeltsozialisering

Med kvindernes indtog på arbejdsmarkedet fra 1960'erne og frem skete der en kraftig udbygning af daginstitutionerne. Sociologen Lars Dencik fra Aalborg Universitetscenter fremsatte teorien om dobbeltsozialiseringen til beskrivelse af, hvordan denne proces påvirkede socialisationen af børn.

Der er nu to ligestillede sfærer for socialisation, familien og daginstitutionen. Barnet skal lære at forholde sig til kultur og normer i de to sæt af socialisationssfærer, hvad der kan give forvirring for nogle børn, hvis normer og kultur er forskellige de to steder.

Vi ser dokumentar:

“Pas på nerverne” med pædagogen Niels Bay

Vi ser dokumentar: "Schuberts Minde, Kæft, trit og knus"

Konklusion:

Onsdag d. 9.3.

Fokus: Omsorgssvigt

Fire typer af omsorgssvigt:

1. Vanrøgt
2. Fysiske overgreb
3. Psykiske overgreb
4. Seksuelle overgreb

Børns reaktioner på omsorgssvigt(Kari Killen) (tekst 5, s. 130-132)

1. Kontaktforstyrrelser

Åbenlys afhængighed af andre – klæbende – omklamrende – opmærksomhedssøgende – optaget af at eje og kontrollere andre (du må ikke lege med andre) – behagesyg – stort ønske om accept.

Ukritisk og uselektivt venlig over for fremmede – minus fremmedangst – sidde på skødet – rende i hælene på de voksne. Ingen særlig tilknytning til en bestemt voksen – på trods af kontaktsøgende adfærd, svært ved at tåle nærhed og indgå i samspil med andre.

Kan også komme til udtryk som forsvarspræget uafhængighed – kold – hård – afvisende holdning.

Modstridende følelser af længsel efter kærlighed og aggressioner over for omsorgspersonerne.

2. Depression

Barnet er fysisk passivt og leger ikke særlig meget. Er mindre kreativ. Barnet har ingen livsgnist, så derfor kan det ofte være gentagne bevægelser, når de endelig leger.

3. Dissociation

Benægter, eller glemmer traumatiske oplevelser.

- Ekstrem fortrængning
- Udvikler trance-lignende tilstande
- i værste tilfælde kan en personligheds splittelse udvikles

4. Forsinket udvikling

Barnets krop og sind har for travlt med at hele og håndtere til at kunne udvikle sig. Forsinket kropslig udvikling samt indlæringsvanskeligheder.

Har typisk svært ved tilknytning.

Typiske årsager : omsorgssvigt, vanrøgt.

5. De overdrevent veltilpassede eller voksne børn

Kommer oftest fra vanrøgt og omsorgssvigt

De vil gerne tilfredsstille de voksnes behov

Barnet kan mere end hvad der forventes af et barn i dets alder. (de små selvstændige børn)

Hovedsageligt betyder det, at de påtager sig forældre- og forsøger rollen.

For at undgå at sætte omsorgspersonen i dårligt lys, beskytter de omsorgspersonen, ved at opretholde familiens hjem. Dertil kan der tilknyttes skyld, hemmeligholdelse og ansvar.

6. Hyperaktiv og destruktiv

Vrede (introvert såvel som ekstrovert)

Vanskeligheder ved at læse og afkode andre børns følelser.

7. Ansvar, skyld og hemmeligholdelse

Påtager sig selv ansvaret og skylden for de svigt og overgreb de udsættes for, for ikke at stille forældrene i dårligt lys. Børns ansvar og loyalitet overfor forældrene kan også betyde, at de forsøger at hemmeligholde overgrebene for omverden.

Dagens program

Fokus: Omsorgssvigt og hjerneforskning i misbrug

Tekster: Tekst 4 og 5 fra kompendiet til tema 2 (uddrag af Psykologiens veje)

Vi skal arbejde med følgende i dag:

- Opsamling på "Dykkerdrengen"
- Et naturvidenskabeligt blik på omsorgssvigt: Harlows aber
- Hjerneforskning (også naturvidenskab): Hjernens belønningssystem (tekst 4)
- Vi ser udsendelsen "Afhængighedens gåde"

Noter:

Et naturvidenskabeligt perspektiv på omsorgssvigt

Forsøg med abeunger:

Den amerikanske psykolog Harry Harlows (1905-1981) studier af modersavn hos rhesusaber i 1950'erne indikerede at negative erfaringer i en tidlig alder kunne få afgørende konsekvenser for den senere udvikling.

Beskriv med dine egne ord Harlows forsøg:

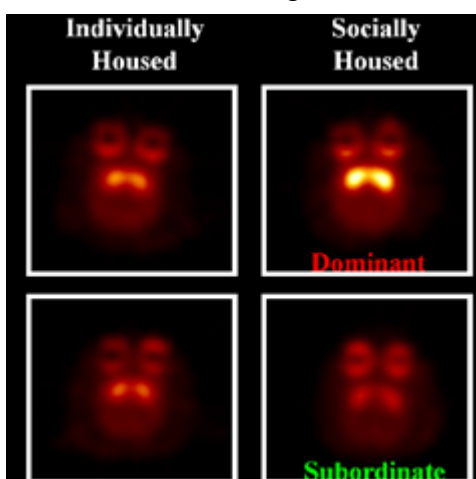
Hvad viser forsøget med abeungerne?

Tekst 4: Hjernens belønningssystem

"Afhængighedens gåde"

Dopamin-niveauet hos kokain-afhængige aber:

1. Beskriv forsøget med aberne

Kokainabe fra Michael Naders forsøg

Mandag 14/3

”Når det diagnostiske blik gør blind”

1. Beskriv drengen Mortens adfærd og det ”diagnostiske blik”, der er på ham

Pædagogerne beskriver ham som en problem-dreng, han driller, er ondskabsfuld og opmærksomhedsforstyrret.

2. Hvad menes der med, at vi kan have forskellige blikke på børn?

Krydset mellem den moderne(Maja Røn Larsen) og den gamle udviklingspsykologi(Freud). Fejlfinderbrillerne. At problemet ikke er iboende i barnet, men at problemet kommer udefra(fejltilpasning). F.eks at problemerne opstod for Morten, da han prøvede at ”være med” og indgå i sociale sammenhænge, men ikke fik lov. At være ”ondskabsfuld” er en reaktion på at blive holdt udenfor.

3. Diskuter citatet: ”Pointen i forhold til diagnoser er, at så længe vi har det diagnostiske blik på barnet, så ser vi ikke fællesskaberne. Men vi får blik for

nogle andre pædagogiske handlemuligheder ved at følge Morten i hans liv blandt andre.”(s. 20)

Det er vigtigt at have blik på barnet i relation til den sociale sammenhæng barnet færdes i, i løbet af dagen. Problemer kan evt. løses/forværres i sammenhæng med interaktion med andre børn.

4. Hvad sker der med indsatsen omkring Jakob efter han får diagnosen ADHD?

Han fik Ritalin og i kraft af hans nye passive tilgang til dagligdagen, vurderede lærerne at problemet var løst, da han ikke længere tiltrak sig negativ opmærksomhed i dagligdagen. Indsatsen blev nedskaleret, selvom problemet egentlig ikke blev løst. Medicinen førte til at Jakob blev passiv og udviklede tegn på en begyndende depression.

ADHD = en adfærdsdiagnose.

5. Hvorfor problematiserer Maja Røn Larsen medicinering af børn med diagnoser?

Fordi det ikke løser, det underliggende problem = det er symptomløsning, det holder kun problemet nede når man medicinerer. og vi glemmer derved at “se” børnene ved at give dem en diagnose.

6. Diskuter Maja Røn Larsens afsluttende pointe om, vi glemmer at børn med diagnoser også har intentioner og ønsker om at indgå i børnefællesskaber. (s. 21)

Børn vil altid søge fællesskabet: Dårlig opmærksomhed er bedre end ingen opmærksomhed.

Dagens program, onsdag, den 16. marts:

Fokus på resiliens og håbets betydning

Om resiliens(betyder modstandsdygtighed overfor svære opvækstbetingelser):

Resiliensforsker fra Canada, ph d., professor Michael Ungar peger med den nedenstående figur på at resiliens skabes gennem et komplekst samspil af indre, men især af ydre forhold.

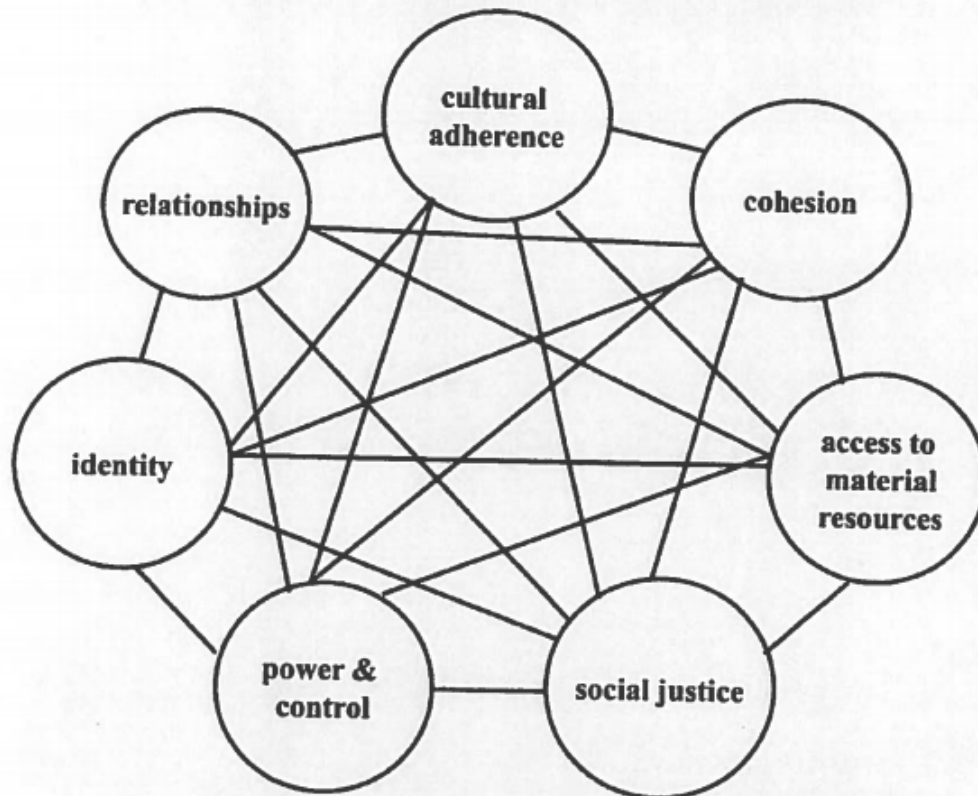

Hvordan har Michael Ungar undersøgt resiliens?:
Spørgeskemaer på 1000er af mennesker, samtaler og interview.

Se hans spændende forelæsning her:

<http://edu.au.dk/forskning/video/resiliens-04-2014/>

Seven Resilience Resources

(Kopieret fra Michael Ungars forelæsning, den 24. april 2014)

Syv ressourcer til opbyggelse af resiliens:

1. Relationships: **Relationer**
2. Cultural adherence: **Kulturel baggrund**
3. Cohesion: **Samhørighed**
4. Access to material resources: **Adgang til materielle ressourcer**
5. Social justice: **Social retfærdighed**
6. Power and control: **Magt og kontrol**
7. Identity: **Identitet**

Vi skal kunne forstå og anvende de syv ressourcer:

Resiliens = modstandsdygtighed

Syv ressourcer til opbyggelse af resiliens

Relationer: Det at opbygge relationer styrker resiliensen. Det er ikke kun forældre, men også venner, professionelle mm.

Kulturel baggrund: Det er vigtigt at værne om sin egen kultur. Man har et behov for at tage noget med sig, fra sin egen baggrund. Et eksempel på det, er pigen med tørklædet fra teksten af Maya Thisted, som ikke har et problem med at faren bestemmer og træffer hendes valg. Hun føler at han passer på hende og at de holder fast i deres kultur sammen.

Et andet eksempel er Mark fra Schurbartsminde, som er et behandlingshjem, hvor han glæder sig til at være der, men da han endelig ankommer dertil, får han besked på at agere på deres vilkår og går klædt som de forventer. Det resulterer i at Mark ikke har lyst til at være der.

Samhørighed: Hvis man føler sig en del af et fællesskab, kan det give en følelse af samhørighed. Så samhørighed er ikke kun noget man opnår igennem ens familierelationer, men også en følelse man kan opnå i et fællesskab, fx i en fodboldklub. Følelsen af at høre til og blive efterspurgt.

Adgang til materielle ressourcer: At have adgang til bøger og internet for information og læring. At have pengene, til f.eks. at have det rigtige tøj og "passe ind". At kunne facilitere diverse fordele/nødvendigheder/behov. Varme/sund mad /transport.

Social retfærdighed: Definition: hvis man føler en social uretfærdighed, forventer man en social retfærdighed. Dette kan komme i form af en anerkendelse af, at det man har været udsat for, ikke var i orden. F.eks. kan man kigge på et barn der har været udsat for seksuelt misbrug, som har brug for samfundets anerkendelse over at det der er sket, ikke er acceptabelt. Det kunne barnet få, i form af en dom over den krænkende forælder eller andre der har begået uretten. Jf Godhavnsdrengene.

Magt og kontrol: Når barnets indtryk af at være herre over sit eget liv forstærkes via bla. det situerede (omgivelser etc.), som fx i eksemplet fra teksten, hvor en 13-årig dreng er bange for, at lade sin far være alene hjemme, af frygt for at han tager sit eget liv. Ved at han inddrages af farens behandlingsteam, er han i stand til at slippe den frygt. Kontrollen kan dog også have af en anden, fx en forælder, som i eksemplet med den iranske pige der finder tryghed i at hendes far styrer alt i hendes liv. Uvished er det modsatte af magt/kontrol. **Se også rotteforsøg fra tema 3 om kontrol**

Identitet: Indre ressource. Hvordan barnet ser sig selv, men det flettes også sammen med samhørigheden. At have et tilhørsforhold. Det kan

være kulturel identitet, social identitet. Det kan også være hvordan andre ser en. Eksemplet med den iranske pige, hun bliver mobbet i skolen, pga hendes tøj, men derhjemme er hun en del af fællesskabet og der er hendes, hendes tøj, en del af det.

Håbets betydning:

Fra Ditte Winther-Lindqvists forskning omkring børn med syge forældre:

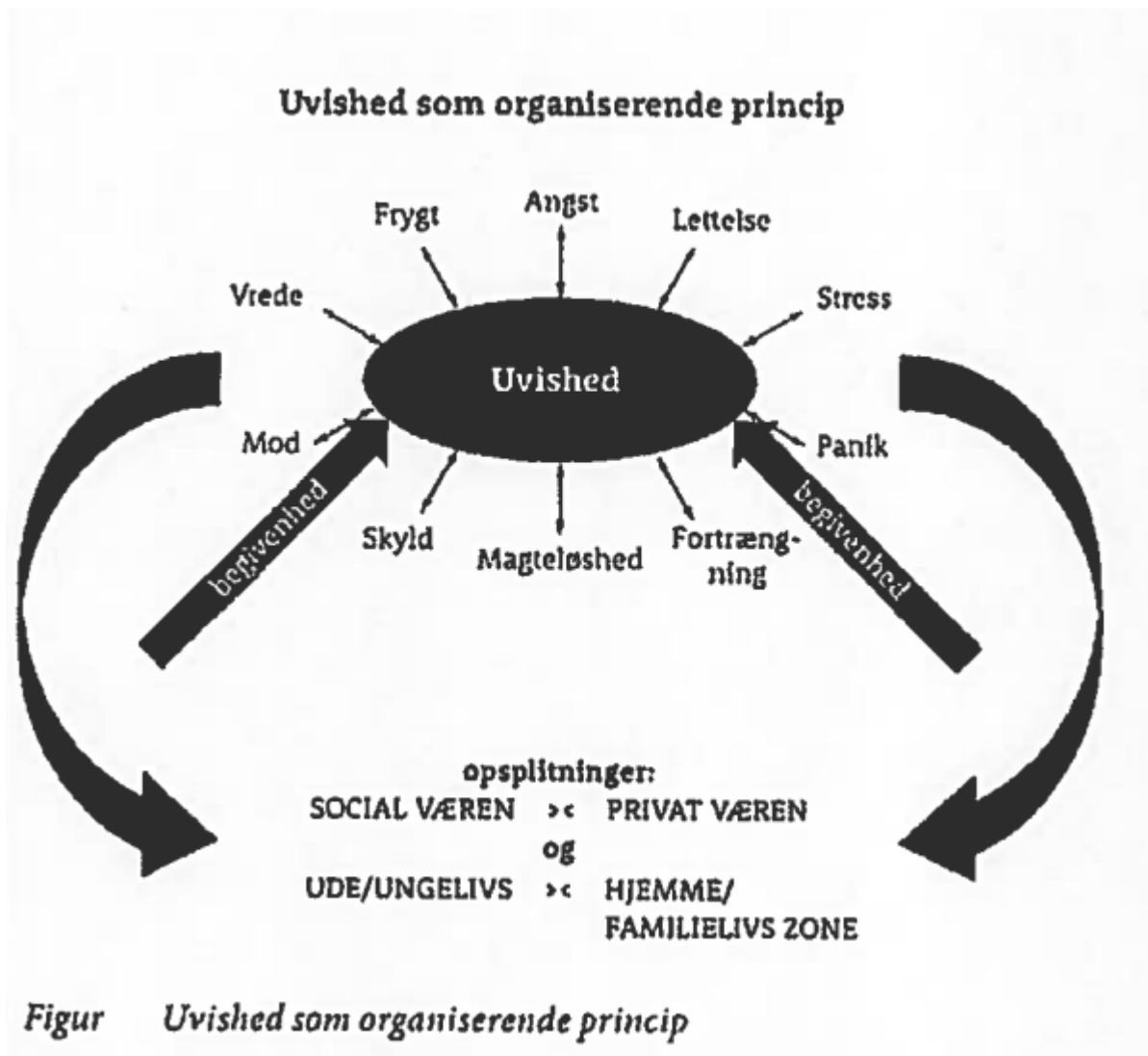
i

Hvordan har Ditte Winther-Lindqvist forsket i håb?(side 56, tekst 6):

Gennem kvalitativ interview, hvor interviewer er til stede.

Livet med en svært syg forældre, sætter de unge i et felt af uvished:

Fra "Laden-som-om-vished" tilstanden = vi ved alle at der kan ske forfærdelige ting, til "Hvad-nu-hvis-uvished" tilstanden = truslen har fået et konkret navn, prognose med mere(side 57, spalte 1, tekst 7)

Håb som følgesvend til uvisheden(side 58, tekst 6):

Håb indeholder en kompleks konfiguration mellem at vide, at ønske og at ville, og pointen er her, at der findes flere former for håb, der knytter sig mere eller mindre til de tre komponenter. Håb er et dynamisk begreb og ikke statistisk.

Estimative håb: Knyttes i første omgang til at sygdommen kan kureres og knyttes til viden og realisme. Her ligger også det **resolute**

håb, som fungerer sideløbende med det estimative håb. Et håb om at den syge pludselig kan blive rask.

Globale håb: Nære omsorg for hinanden i den tid der er tilbage. Der fokuseres ikke på helbredelse. Tanker om et håb for ens egen skyld, efter man har mistet en omsorgsperson.

Privat og fælles håb(side 58-59, tekst 6):

Eksempel på fælles håb: Pædagogen på legepladsen, Niels Bay, han tror/håber på de unge, hvor de måske selv har mistet håbet.

Hvorfor er viden om håb relevant for tema 2?

Livet er langt og det er vigtigt med en drivkraft. Håbet gælder både individet, det estimative og resolute håb, samt **det globale håb** (på andres vegne.) Se også Antovsky og oplevelsen af sammenhæng OAS(Tema 3)